

ВАЗОРАТИ КИШОВАРЗИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ГУЗОРИШИ МАТБУОТӢ
(ПРЕСС-РЕЛИЗ)

Чамъбасти натиҷаҳои фаъолияти Вазорати кишоварзии

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи якуми соли 2026

Душанбе – 2026

Ҷамъбасти натиҷаҳои фаъолияти Вазорати кишоварзии

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар нимсолаи якуми соли 2026

Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таъмини амнияти озуқаворӣ, баланд бардоштани сатҳи таъминоти аҳоли бо маҳсулоти хушсифат ва рақобатпазири ватанӣ, рушди устувори соҳаи кишоварзӣ, истифодаи самараноки захираҳои табиӣ, қорӣ намудани технологияҳои муосир ва таҳкими иқтисодии содиротии мамлакат фаъолияти худро дар асоси сиёсати аграрии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ мондааст.

Дар ин замина, фаъолияти вазорат мутобиқи вазифаҳое, ки аз Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олӣ, дастуру супоришҳои зимни сафарҳои қорӣ ба шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, қарорҳо ва фармоишҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин стратегияҳо, концепсияҳо, барномаҳои давлатӣ ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳа бармеоянд, амалӣ гардида, ҷиҳати татбиқи босамари сиёсати давлатӣ дар бахши кишоварзӣ, рушди соҳаҳои растанипарварӣ, чорводорӣ, тухмипарварӣ, боғдорӣ, моҳипарварӣ, рақамикунонӣ, тавсеаи инфрасохтори агрологистикӣ, баланд бардоштани самаранокии истеҳсолот ва беҳтар намудани сатҳи хизматрасонӣ ба истеҳсолкунандагони кишоварзӣ як қатор тадбирҳои муҳим амалӣ карда шуданд.

Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Тибқи маълумоти оморӣ, дар нимсолаи якуми соли 2026 ҳаҷми умумии маҳсулоти кишоварзӣ дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ҷумҳурӣ ба **28,8 млрд сомонӣ** расида, нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта **1,9 млрд сомонӣ** афзоиш ёфт.

Аз ҳаҷми умумии истеҳсолот **18,3 млрд сомонӣ** ба маҳсулоти растанипарварӣ ва **10,5 млрд сомонӣ** ба маҳсулоти чорводорӣ рост омада, нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта истеҳсоли маҳсулоти растанипарварӣ **866,7 млн сомонӣ** ва маҳсулоти чорводорӣ **1057,5 млн сомонӣ** фоиз афзоиш ёфтааст.

Дар сохтори умумии истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ саҳми хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) ва ҷамоавӣ **47,2 фоиз** ва бахши аҳоли **52,8 фоиз**-ро ташкил медиҳад.

Аз рӯи тақсимои ҳудудӣ, ҳиссаи вилояти Хатлон дар ҳаҷми умумии истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ 59,2 **фоиз**, вилояти Суғд 25,4 **фоиз**, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон 1,0 **фоиз** ва шаҳри Душанбе якҷо бо шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 14,4 **фоиз**-ро ташкил медиҳад.

Дар муқоиса ба нишондиҳандаи ҳамин давраи соли гузашта истеҳсоли як қатор маҳсулоти асосии соҳа зиёд гардидааст. Аз ҷумла, истеҳсоли **картошка**, ки 286,0 ҳазор тоннаро ташкил дода, нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта **6,8 фоиз** зиёд гардидааст, **сабзавот** 1281,5 ҳазор тоннаро ташкил дода, (**5,3 фоиз**), истеҳсоли **гӯшт** 135,6 ҳазор тоннаро ташкил дода (**14,4 фоиз**), **гӯшти паранда** 21,1 ҳазор тонна (**7,1 фоиз**), **шир** 465,5 ҳазор тонна (**6,5 фоиз**), **тухм** 691,1 млн дона (**3,3 фоиз**), **пашм** 6,1 ҳазор тонна (**5,5 фоиз**), **пилла** 317,8 тонна (**36,2 фоиз**) ва истеҳсоли **асал** 718,3 тоннаро ташкил дода, **6,6 фоиз** зиёд гардида ба рушди маҷмуи маҳсулоти кишоварзӣ мусоидат намуданд.

Содироти маҳсулоти кишоварзӣ

Дар баробари таъминоти бозори истеъмолии кишвар бо маҳсулоти худӣ, тибқи маълумоти гумрукӣ дар 6 моҳи соли 2026 аз ҷумҳурӣ 74,3 ҳазор тонна маҳсулоти кишоварзӣ ба маблағи 39,9 млн доллари ИМА содирот карда шудааст. **Маҳсулоти кишоварзӣ ба 21 давлати дуру наздик роҳ ёфта, 89 фоизи он ба кишварҳои ИДМ ва 11 фоиз ба давлатҳои хориҷи дур рост меояд.**

Аз ҷумла, сабзавот 21,8 ҳазор тонна, меваҷоти тару тоза 10,6 ҳазор тонна, меваи хушк 39,9 ҳазор тонна, чормағзмева 746 тонна, полизӣ 102 тонна, моҳӣ 33 тонна ва дигар маҳсулотҳои кишоварзӣ 822 тоннаро ташкил медиҳанд. Инчунин дар ин давра рушди содирот дар бахши **чорводорӣ ва парандапарварӣ** низ назаррас буда, дар ин давра **3,7 млн дона тухм, 324,3 ҳазор сар ҷуҷа, 360 оилаи занбури асал** ва **33 тонна моҳӣ** ба хориҷи кишвар интиқол дода шуд.

Самти растанипарварӣ (кишти зироатҳо)

Ҷиҳати истифодаи самараноки заминҳои таъиноти кишоварзӣ тибқи дурнамои сохтори кишти зироатҳои кишоварзӣ барои ҳосили соли 2026 дар хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҷамоавии ҷумҳурӣ кишти тирамоҳии ғалладонагӣ дар масоҳати 192253 гектар, кишти баҳории зироати ғалладонагӣ 81786 гектар, зироатҳои техникӣ 213306 гектар, картошка 39400 гектар, сабзавот 44219 гектар, полизӣ 19350 гектар ва зироатҳои хӯроки чорво 21535 гектар пешбинӣ гардидааст.

Тибқи маълумоти ғаврии ҷамъбасти ба ҳолати 01.01.2026 хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҷамоавии ҷумҳурӣ дар масоҳати 192553 гектар кишти тирамоҳии зироатҳои ғалладонагиро гузарониданд.

Инчунин хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҷамоавии ҷумҳурий тибқи маълумоти феврии ҷамъбасти ба ҳолати 12.06.2026-ум дар масоҳати 432962 гектар кишти баҳории зироатҳои кишоварзиро гузарониданд, ки 103 фоизи иҷрои дурнаморо ташкил медиҳад.

Аз ҷумла ғалладонагиҳо 102746 гектар, зироатҳои техникӣ 204984 гектар, картошка 38548 гектар, сабзавот 41216 гектар, полизӣ 17967,6 гектар, хӯроки чорво 27420 гектар, сабзавот ва полизии тухмӣ 81 гектар мебошад.

Пахтапарварӣ яке аз бахшҳои муҳими комплекси агросаноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб рафта, дар таъмини шуғли аҳолии деҳот, рушди иқтисоди миллӣ ва баланд бардоштани иқтидори содиротии кишвар нақши муҳим дошта, наздик 20 фоизи аҳолии қобили меҳнатро дар ҷумҳурий бо ҷойи кор таъмин намуда, манбаи муҳими ашёи хоми саноати бофандагӣ ба ҳисоб меравад.

Пахтакорони мамлакат ҷиҳати рушд бахшидан ба ин соҳаи муҳими мамлакат, тибқи дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ҷумҳурий соли ҷорӣ масоҳати кишти пахтаро мувофиқи маълумоти феврий ба 182,8 ҳазор гектар расониданд.

Мавриди зикр аст, ки бо дарназардошти аҳамияти стратегии соҳаи пахтакорӣ дар таъмини шуғли аҳоли, рушди саноати сабуку хӯрокворӣ, баланд бардоштани арзиши иловагии маҳсулот, афзоиши иқтидори содиротӣ ва ҷорӣ намудани технологияҳои инноватсионӣ аз ҷониби вазорат **лоиҳаи Барномаи давлатии рушди инноватсионии соҳаи пахтакорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2026–2030** таҳия гардида, бо мақсади фароҳам овардани заминаҳои рушди устувори соҳа, баланд бардоштани рақобатпазирии истеҳсолот, ҷорӣ намудани технологияҳои муосир ва истифодаи самараноки захираҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардид.

Ҳамзамон, ҷиҳати гузаштан ба технологияи муосири кишт ва парвариши пахта 40,2 ҳазор гектар бо усули кишти зериплёнка гузаронида шудааст.

Кишти такрории зироатҳои кишоварзӣ

Бо мақсади истифодаи самараноку оқилонаи заминҳои қорами обӣ ва гирифтани 2–3 ҳосил аз як майдон, соли 2026 дар хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҷамоавии ҷумҳурий гузаронидани кишти такрорӣ дар масоҳати **106 000 гектар** пешбинӣ гардидааст. Тибқи маълумоти феврий, ба ҳолати **8 июли соли 2026** кишти такрорӣ дар **75 795 гектар**, ё **71,5 фоизи** нақша анҷом дода шудааст. Аз ҷумла, иҷрои нақшаи кишти такрорӣ зироатҳои полизӣ **3 594 гектар**, ғалладонагиҳо **42 674 гектар**, зироатҳои техникӣ **2000 гектар**, зироатҳои

хӯроки чорво ба 21 369 гектар, сабзавот 6 126 гектар ва картошка 96 гектар иҷро гардидааст.

Самти тухминпарварӣ

Барои кишти соли 2026 хоҷагиҳои махсуси тухминпарварӣ тухмии зироатҳои кишоварзӣ, аз ҷумла пунбадонаи тухмӣ 4300 тонна, гандум 6756 тонна, ҷав 90 тонна, картошка 14063 тонна, шолӣ 146 тонна, юнучқа 3,8 тонна, маъсар 4,0 тонна ва зағер 2,2 тонна истеҳсол намуданд.

Бо мақсади баланд бардоштани ҳосилнокии зироатҳои кишоварзӣ ва беҳтар намудани таъминоти хоҷагиҳо бо тухмии хушсифат барои ҳосили соли 2026, аз Ҷумҳурии Ўзбекистон тибқи тартиби муқарраргардида **120,9 тонна** гандуми тухмии гурӯҳи элита, аз ҷумла **60,9 тонна** нави «Кеш-2016» ва **60 тонна** нави «Шукрона», инчунин **30 тонна** чигити тухмии репродуксияи якуми навиҳои «Порлоқ-4» ва «Равнақ-1» харидорӣ гардид. Ҳамзамон, аз ҳисоби Фонди давлатии тухмӣ ба хоҷагиҳои ҷумҳурӣ **428,0 тонна** картошкаи тухмии сертификатсияшуда ва **469,2 тонна** гандуми тухмии репродуксияи якум дастрас карда шуд.

Дар соли 2025-2026-ум 25 нави зироатҳои кишоварзӣ, 10 нави дарахтони мевадиҳанда ва 3 дурагаи кирмаки пилла, аз ҷумла 5 нави пахтаи миёнаҳои гурӯҳи пешпаз, 5 нави пахтаи миёнаҳои гурӯҳи миёнапаз, 4 нави гандум мулоим, 1 нави нахӯд, 1 нави ҷуворимакка, 1 нави соя, 6 нави картошка, 2 нави пиёз, 4 нави ангур, 3 нави хурмо, 2 нави лиму, 1 нави зардолу ва 3 дурагаи кирмаки пилла тибқи нақшаи корӣ дар 12 стансия ва 1-қитъаи давлатии навъсанҷӣ мавриди санҷиши расмӣ қарор доранд.

Рушди соҳаи боғу тоқпарварӣ

Бо мақсади рушди соҳаи боғу тоқпарварӣ ва баланд бардоштани иқтисодии кишвар дар хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҷамоавии ҷумҳурӣ дар масоҳати 1293 гектар боғ (2,4 маротиба) ва 84 гектар тоқ, бунёд намуда, корҳои барқароркунии боғҳоро дар масоҳати 2827 гектар ва тоқзорро 364 гектар ба анҷом расонидаанд.

Дар давраи ҳисоботӣ дар хоҷагиҳои давлатии фаръии ниҳолпарварии **Корхонаи воҳиди давлатии Ҷумҳуриявии хоҷагиҳои ниҳолпарвар «Тоҷикниҳолпарвар»** ба миқдори 1 236 635 бех ниҳолҳои дарахтони мевадиҳанда, ороишию сояфкан ва дарахтони нодир барои фурӯш омода карда шудааст. Аз он ҷумла, ниҳолҳои мевадиҳанда 620257 бех, тоқ 142615 бех, хуч 14473 бех, тути баргӣ 40860 бех, гули садбарг 31890 бех, ҳамешасабзу ороишӣ 336761 бех, дарахтони нодир 7358 бех ва сафедор 41231 бехро ташкил медиҳад.

Коркарди боғу тоқзорҳо, зироатҳо ва пешгирии ҳашароту зараррасонҳо

Рӯёнидани ҳосили ба талаботи бозори истеъмоли ва содирот ҷавобгӯ аз сари вақт гузаронидани чорабиниҳои агротехникӣ вобастагӣ дошта, бо ин мақсад дар боғҳо коркарди байни қаторҳо дар масоҳати 97494 гектар, буридани навдаҳо 95722, коркарди кимиёвӣ 91809 гектар, яҳобмонӣ ва оби захиравӣ 54477 гектар гузаронида шуд. Дар тоқзорҳо коркарди байни қаторҳо дар масоҳати 19480 гектар, буридани навдаҳо 23106 гектар, коркарди кимиёвӣ 20642 гектар, яҳобмонӣ ва оби захиравӣ 7393 гектарро ташкил дод.

Мувофиқи маълумоти фаврӣ ба ҳолати 26 июни соли 2026 **масоҳати паҳнғаштаи зараррасонҳо** дар боғот 40047 гектар, дар тоқзор 12420 гектар ва **масоҳати паҳнғаштаи касалиҳо** дар боғот 22128 гектар, дар тоқзор 8948 гектар ба қайд гирифта, коркарди кимиёвӣ гузаронида шуд.

Тибқи маълумоти фаврӣ ба ҳолати 26.06.2026 масоҳати паҳнғаштаи касалию ҳашаротҳо дар зироатҳои ғалладонагӣ (зараррасонҳо 31368 гектар, касалиҳо 25186 гектар), картошка (зараррасонҳо 10886 гектар, касалиҳо 982 гектар), сабзавот (зараррасонҳо 4502 гектар, касалиҳо 3146 гектар) ва дар пахтазорҳо зараррасонҳо 29680 гектар ба қайд гирифта шудааст, ки аз он ширинча ва трипс дар масоҳати 19956 гектар, тортанаккана 9721 гектар ва кирми ғӯза 3 гектарро ташкил дода, дар майдонҳои паҳнғашта пурра коркарди кимиёвӣ гузаронида шуд.

Мавриди зикр аст, ки солҳои охир бинобар тағйирёбии иқлим пайдоиш ва паҳншавии зараррасони гамбусаки лалмӣ ба ғалладонагиҳо ва чарогоҳҳо таъсири ҷиддӣ расонида, масоҳати умумии паҳнғаштаи он дар ҳудуди вилояти Хатлон ва ноҳияи Рӯдакӣ 97375 гектарро ташкил дода, бар зидди ин зараррасон коркари кимиёвӣ гузаронида шуд.

Барои муташаккилона ва сари вақт гузаронидани чорабиниҳои мубориза бар зидди малаҳ аз тарафи Муассисаи давлатии “Экспедитсияи мубориза бар зидди малаҳ” ва филиалҳои он дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ 65 адад трактор, 29 адад автомашина, 37 адад мототсикл, 5 адад дронҳои дорупошӣ, 560 адад дорупошакҳои дастӣ, муҳаррикдор ва дигар таҷҳизотҳо, 22 адад генератор, 24 адад хайма ва 22 адад зарфҳои обгирӣ сафарбар карда шуда, ба миқдори 26900 литр заҳрдору, 17870 литр сӯзишвории дизелӣ, 8550 литр бензин, 283 адад апаратҳои дастӣ ва моторӣ бо батарея ва 743 адад либосҳои муҳоҳизавӣ, 2 адад ОВХ-600, 1 адад дорупошакҳои Тифон, Микронейр АУ-815 (УМО), 2 адад дрон ва рахти хоб таъмин карда шудаанд.

Барои соли 2026 тибқи дурнамо гузаронидани мушоҳидаҳои баҳорӣ, тобистона, тирамоҳӣ дар шаҳру ноҳияҳо, вилоятҳо дар майдони 665475 гектар ба нақша гирифта шуда, гузаронидани коркарди кимиёвӣ дар мавзеҳои тухмгузори малах дар майдони 120555 гектар пешбинӣ карда шудааст, ки нисбат ба соли сипаришгашта 7990 гектар кам мебошад.

Фаъолияти гармхонаҳои доимоамалкунанда ва мавсимӣ

Тибқи маълумоти фаврӣ, ба ҳолати **3 июли соли 2026** дар хоҷагиҳои деҳқонӣ ва ҷамоавии ҷумҳурӣ аз **177,6 гектар** гармхонаҳои доимоамалкунанда, **4 646 тонна** сабзавот, аз ҷумла **1 987 тонна помидор, 1 035 тонна бодиринг** ва **1 624 тонна** дигар намудҳои сабзавот истеҳсол гардидааст. Ҳамзамон, дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ҷумҳурӣ дар масоҳати **4 017 гектар** гармхонаҳои мавсимӣ, аз ҷумла **1 348 гектар помидор, 1 095 гектар бодиринг** ва **1 574 гектар** дигар намудҳои сабзавот кишт гузаронида шуда, дар маҷмӯъ **81 843 тонна** маҳсулот, аз ҷумла **27 304 тонна помидор, 23 242 тонна бодиринг** ва **31 297 тонна** дигар намудҳои сабзавот истеҳсол гардидааст, ки дар таъмини мунтазами бозори истеъмолии кишвар бо сабзавоти тару тоза саҳми назаррас дорад.

Самти чорводорӣ

Рушди соҳаи чорводорӣ ҷиҳати таъминоти аҳоли бо гӯшт, шир ва тухм муассир буда, тибқи маълумоти оморӣ ба ҳолати 01.07.2026 дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ҷумҳурӣ **3,1 млн сар** чорвои калон, аз он модагов **1,6 млн сар**, қутос **31,3 ҳазор сар**, гӯсфанду буз **8,3 млн сар**, асп **97,8 ҳазор сар**, занбури асал **270 ҳазор оила** ва **13,3 млн сар** паранда парвариш ёфта истодааст.

Мувофиқи маълумотҳои оморӣ, то **1 июли соли 2026** дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ **595,6 ҳазор сар гӯсола, 2,9 млн сар бараву бузғола, 18015 сар тойча, 15,0 млн сар чўча** ва **15601 сар** насли харгӯш гирифта шудааст, ки нисбат ба ҳамаин давраи соли гузашта шумораи насли зинда таваллуд шудаи гӯсола **25,1 ҳазор сар**, бараву бузғола **153,1 ҳазор сар**, тойча **345 сар**, чўча **2,9 млн сар** ва насли харгӯш **0,2 фоиз** зиёд гардидааст.

Дар ҷумҳурӣ **298 нуқтаи бордоркунии сунӣ**, аз ҷумла **65 нуқта** дар бахши ҷамъиятӣ ва **233 нуқта** дар бахши аҳоли фаъолият намуда, тибқи маълумоти оморӣ, ба ҳолати **1 июни соли 2026** тавассути ин нуқтаҳо бордоркунӣ **21 629 сар** чорво сунӣ бордор карда шуда, дар натиҷа **17 826 сар** гӯсолаи хушзот ба даст оварда шудааст.

Моҳипарварӣ

Барои рушди **соҳаи моҳипарварӣ** дар миқёси ҷумҳурӣ 1300 адад кӯлҳои табиӣ, 8 адад обанборҳо ва 432 адад хоҷагиҳои моҳипарварӣ бо масоҳати умумии 45879 га, ки аз он 42931 га обанборҳо ва 2948 га ҳавзҳои моҳипарварӣ мавҷуд буда, барои истеҳсоли моҳӣ дар хоҷагиҳои моҳипарварӣ истифода бурда мешавад. Дар натиҷаи амали намудани тадбирҳои зарурӣ дар давраи **ҳ и с о б о т ӣ** истеҳсоли моҳии молӣ ба 2002 тонна расонида шуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 5 фоиз зиёд мебошад.

Занбӯриасалпарварӣ

Соҳаи занбурпарварӣ низ **соҳаи сердаромад** ба ҳисоб рафта тибқи маълумоти оморӣ ба ҳолати 01.07.2025 дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ҷумҳурӣ 270 ҳазор оилаи занбӯри асал парвариш ёфта, дар ин давра 718,3 тонна асал истеҳсол карда шудааст.

Парандапарварӣ

Соҳаи парандапарварӣ ҳамчун яке аз бахшҳои муҳими ҷорводорӣ дар таъмини аҳоли бо маҳсулоти серғизо ва сафеддор нақши назаррас дорад. Ба ҳолати 1 июли соли 2026 дар ҷумҳурӣ **234 корхонаи парандапарварӣ** фаъолият менамояд, ки аз ин шумора 142 адад ба вилояти Суғд, 40 адад ба вилояти Хатлон ва 52 адад ба шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ва шаҳри Душанбе рост меояд.

Тибқи маълумоти оморӣ, ба ҳолати 1 июли соли 2026 дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ ҷумҳурӣ 13,1 млн сар паранда парвариш ёфта, 691,1 млн дона тухм ва 21,1 тонна гӯшти паранда истеҳсол гардидааст.

Самти механикони

Вобаста ба ин ҷиҳати дар муҳлатҳои хуби агротехникӣ гузаронидани кишт ва ҷамъоварии ҳосили зироатҳои кишоварзӣ тибқи маълумоти оморӣ ба ҳолати 01.06.2026 дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ соҳаи кишоварзӣ 26443 адад трактори гуногунтама мавҷуд буда, аз он 1062 адад трактори шудгоркунанда мебошад. Инчунин 1122 адад комбайни ғалладарав, 7045 адад ядаки тракторӣ, 10970 адад испори тракторӣ, 2100 адад тухмипошакҳо, аз он ҷумла 1680 адад тухмипошаки пахта, 3402 адад култиватор, 1732 адад дастҳои тракторӣ (косилка), 1177 адад тойбанду-тагресчин, 26 адад комбайни ҷуворимаккағундор, 115 адад комбайни хӯроки ҷорвоғундор, 250 адад картошкашинонак, 528 адад картошкаканак ва дигар мошинолоти кишоварзӣ мавҷуд мебошанд.

Ҳамзамон қайд кардан зарур аст, ки ҷиҳати расонидани кӯмакӣ амалӣ ба хоҷагиҳои кишоварзӣ дар рафти гузаронидани кишт ва ҷамъоварии ҳосили зироатҳои кишоварзӣ дар шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ 85 адад Марказҳои хизматрасонии техникӣ таъсис дода шуда, онҳо 423 адад тракторҳои шудгоркунанда (тасмачарх), байниқаторӣ (сечарха), нақлиётӣ (чорчарха), 33 адад комбайни ғалладарав, 1807 адад мошинолотҳои кишоварзӣ, аз қабилӣ ядак, испор, тухмипошакҳо, картошкашинонак, картошкаканак ва инчунин таҷҳизотҳо барои аз таъмир баровардани қисмҳои эҳтиётӣ, аз қабли асбобҳои ғарротӣ, насос, кафшергарӣ ва ғайра муҷахҳаз гардонидани шудааст.

Корхонаи воҳиди давлатии ҷумҳуриявии «Тоҷикагролизинг» дар давоми 6 моҳи соли 2026 бо истифода аз маблағҳои ҷудогардидаи буҷети давлатӣ ва ғаёлияти хоҷагидорӣ (бозгашт) 95 адад техникаҳои гуногунтама ва 424 адад мошинолотҳои кишоварзӣ, аз ҷумла 100 адад тухмипошакҳои кишти дақиқи пахта ба маблағи 36 270 750 сомонӣ харидорӣ намуд.

Корхона дар давоми 6 моҳи соли ҷорӣ ба 248 хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ)-и шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ 113 адад трактори гуногунтама ва 307 адад мошинолоти кишоварзӣ ба маблағи 34 563 500 сомонӣ бо тариқи иҷори молиявӣ (лизингӣ) дастрас намуд.

Самти илм ва татбиқи дастовардҳои илмӣ дар истеҳсолот

Дар нимсолаи якуми соли 2026 ғаёлияти илмӣ ва инноватсионии муассисаҳои Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон натиҷаҳои назаррас ба бор овард. Дар ин давра олимони соҳиби **7 нахустпатент, 40 шаҳодатномаи муаллифӣ оид ба ихтироъ** ва **3 қарор дар бораи додани нахустпатент ба ихтироъ** гардида, инчунин **1 арзнома** барои гирифтани нахустпатент пешниҳод намуданд. Ҳамзамон, **3 шаҳодатномаи сифати тухмии зироатҳои кишоварзӣ** ба даст оварда шуда, дар натиҷаи корҳои селекционӣ **1 навъи нави ангур** барои омӯзиш ва гузаштан аз санҷиши давлатӣ ба Комиссияи давлатии озмоиши навъҳои зироатҳои кишоварзӣ ва муҳофизати навъҳо пешниҳод гардид.

Дар давраи ҳисоботӣ олимони муассисаҳои илмии Академия ҷиҳати баррасӣ ва ҳалли масъалаҳои мубрами рушди соҳаи кишоварзӣ ғаёлияти назарраси илмӣ анҷом дода, **354 кори илмӣ**, аз ҷумла 3 маҷалла, 4 китоб, 8 китобча, 2 дастур, 21 тавсиянома, 12 буклет ва 304 мақолаи илмиро ба нашр расониданд.

Бо мақсади таҳкими робитаи илм бо истеҳсолот ва татбиқи натиҷаҳои таҳқиқот дар амал, аз ҷониби Раёсати АИКТ ва муассисаҳои илмӣ **45 чорабинии илмӣ**, аз ҷумла **3 конференсияи байналмилалӣ**, **1 конференсияи ҷумҳуриявӣ**, **18 семинари минтақавӣ**, **16 рӯзи саҳроӣ**, **2 рӯзи фермерӣ** ва **5 мизи мудаввар** баргузор гардид. Ҳамзамон, ҷиҳати тарғибу ташвиқи дастовардҳои илмӣ олимони Академия тавассути шабакаҳои телевизионӣ **382 маротиба**, радио **47 маротиба** баромад намуда, **7 мақолаи илмию оммавӣ** дар нашрияҳои расмӣ ба ҷоп расониданд. Илова бар ин, олимони муассисаҳои илмӣ Академия дар зиёда аз **300 конференсия, семинар, симпозиум ва форумҳои байналмилалӣ, ҷумҳуриявӣ** ва минтақавӣ фаъолона иштирок намуда, натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ худро муаррифӣ карданд, ки ба густариши ҳамкориҳои илмӣ ва татбиқи навоариҳо дар истеҳсолоти кишоварзӣ мусоидат намуд.

Дар Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур ҷиҳати омода намудани мутахассисони баландихтисоси соҳаи кишоварзӣ дар **10 факултет 4883 нафар** донишҷӯ таҳсил менамоянд. Аз ин шумора **3942 нафар** аз рӯйи **53 ихтисос** дар шӯбаи рӯзона, **941 нафар** аз рӯйи **25 ихтисос** дар шакли таҳсилоти фосилавӣ, инчунин **62 нафар** дар зинаи магистратура ва **24 нафар** дар зинаи доктор аз рӯйи ихтисос (PhD) таҳсил доранд. Аз шумораи умумии донишҷӯён **3254 нафар** дар асоси шартнома, **120 нафар** тибқи квотаи президентӣ, **286 нафар** духтар ва **50 нафар** шаҳрвандони хориҷӣ мебошанд. Айни замон дар донишгоҳ **10 факултет** ва **49 кафедра**, аз ҷумла **38 кафедраи тахассусӣ** ва **11 кафедраи умумидонишгоҳӣ** фаъолият дошта, ба раванди таълиму тарбия **353 нафар** омӯзгор, аз ҷумла **7 академики Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон**, **2 узви вобастаи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон**, **4 узви вобастаи Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон**, **47 доктори илм**, **50 профессор** ва **146 номзоди илм** ҷалб гардидаанд. Дар нимсолаи якуми соли 2026 фаъолияти илмию таҳқиқотии олимону омӯзгорони Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур назаррас буда, **11 китоби дарсӣ**, **48 дастури методӣ**, **4 монография**, **7 тавсиянома** ва **646 мақолаи илмӣ**, аз ҷумла **11 мақола** дар нашрияҳои хориҷӣ ба таърифи расонида шуданд. Ҳамзамон, **4 шумораи рӯзномаи «Дониш»** бо фарогирии **60 мақола**, хабар ва гузориш, инчунин **2 шумораи маҷаллаи назариявӣ** илмию истеҳсолии «Кишоварз» ба нашр расида, дар онҳо **227 мақолаи илмӣ**, аз ҷумла **71 мақолаи олимони донишгоҳ** ва **154 мақолаи олимону муҳаққиқони дигар муассисаҳои таҳсилоти олӣ** ва пажӯҳишгоҳҳои илмӣ ҷумҳурӣ ҷой дода шудаанд.

Ҳаҷми умумии маводи интишоршуда **128,7 ҷузъи чопӣ (1030 саҳифа)**ро ташкил дода, ҳамаи мақолаҳо аз санҷиши зиддиасардудӣ (антиплагиат) гузашта, бо тақриз ба нашр расонида шудаанд. Илова бар ин, дар ин давра олимони донишгоҳ **зиёда аз 268 маротиба** тавассути шабакаҳои радио ва телевизион бо баромадҳои илмию маърифатӣ иштирок намуданд.

Таҳкими заминаи меъёрии ҳуқуқии соҳа

Дар давраи ҳисоботӣ як қатор лоиҳаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии самти фаъолияти вазорат, аз ҷумла лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи сиёсати аграрӣ», лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи кооперативҳо», «Дар бораи тухмипарварӣ», лоиҳаи қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Барномаи давлатии рушди инноватсионии соҳаи пахтакорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2026-2030», «Дар бораи ворид намудани тағйирот ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 ноябри соли

2025, № 597», «Дар бораи ворид намудани тағйир ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 майи соли 2012, № 264», «Оид ба тасдиқи Оинномаи намунавӣ бораи хоҷагиҳои шабакаи зотпарварии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Оид ба тасдиқи Оинномаи намунавӣ бораи хоҷагиҳои махсуси тухмипарварии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия гардид, ки қисме аз санадҳои мазкур қабул гардида, лоиҳаҳои дигар дар баррасии сохторҳои дахлдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва вазорату идораҳои марбута қарор доранд. Таҳкими заминаи ҳуқуқӣ имкон медиҳад, ки раванди ҷорӣ намудани технологияҳои инноватсионӣ ва ҷалби сармоя ба соҳаи кишоварзӣ боз ҳам суръат бахшида шавад.

Таҳкими иқтидори кадрӣ ва сиёсати таълимӣ

Вазорати кишоварзӣ ба масъалаи баланд бардоштани сатҳи касбияти хизматчиёни давлатӣ таваҷҷуҳи хосса зоҳир менамояд. Дар семоҳаи якуми соли 2026 дар ҳамкорӣ бо Агентии хизмати давлатӣ:

- **6 нафар** кормандон ба курсҳои такмили ихтисос;

- **3 нафар** ба магистратураи Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- **1 нафар** ба магистратураи дараҷаи байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Корея сафарбар карда шуданд.

Ҳамкорӣ бо воситаҳои ахбори омма ва иртиботи ҷамъиятӣ

Таъмини шаффофият ва огоҳии ҷомеа аз раванди ислоҳоти соҳа ва ҳамкорӣ бо ВАО

- **160 мусоҳибаи махсус** дар мавзӯҳои калидӣ (кишту кори баҳорӣ, истифодаи технологияҳои инноватсионӣ дар раванди истеҳсолот, ҳифзи захираҳои табиӣ ва рушди чорводорию зотпарварӣ) пахш гардид.

- **200 мақола ва хабар** дар нашрияҳои даврӣ chop шуд, ки бештари онҳо хусусияти таҳлилӣ ва тавсиявӣ доранд.

- **2 шумораи маҷалаи соҳавии “Кишоварзӣ”** ва баргузориҳои чорабиниҳои тантанавӣ бахшида ба ҷашнҳои миллӣ (Рӯзи Артиши миллӣ, Рӯзи Модар ва Наврӯзи байналмилалӣ ва Рӯзи Ваҳдати миллӣ) сатҳи маънавию фарҳангии кормандонро таҳким бахшид.

Рақамикунонии соҳаи кишоварзӣ

Дар доираи ҳамкорӣ бо Бонки Ҷаҳонӣ, татбиқи Системаи иттилоотии идоракунии кишоварзӣ (AMIS) оғоз ёфт. Ин низом заминаи асосии «Кишоварзии ҳушманд» (Smart Agriculture) гардида, самтҳои зеринро фаро мегирад:

- Мониторинги зироатҳо тавассути зеҳни сунъӣ ва тасвирҳои моҳвораӣ;
- Ташкили реестрҳои рақамии хоҷагӣҳо ва харитаи рақамии кишоварзӣ;
- Роҳандозии платформаҳои: “Агродониш”, “Чатбот барои кишоварзон” ва “Дафтари деҳқон”.

Тавсеаи таълим ва ҳамкориҳои минтақавӣ дар бахши рақамӣ

КВД “Маркази рақамикунонӣ, инноватсия ва тақмили ихтисоси кадрҳо” дар ин давра фаъолияти худро ба таври зерин густариш дод:

- Бо мақсади баланд бардоштани сатҳи дониш ва малакаи касбии раисони ҷамоатҳои деҳот ва хоҷагӣҳои деҳқонии шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, аз ҳисоби олимон ва мутахассисони соҳа гурӯҳҳои корӣ таъсис дода шуда, дар мавзӯи «Таъмини рушди устувори соҳаҳои муҳталифи кишоварзӣ дар шароити тағйирёбии иқлим ва чорабиниҳо оид ба коҳиш додани таъсири он дар истеҳсолот» семинар-машваратҳои бозомӯзӣ баргузор гардиданд. Дар ин чорабиниҳо **6311 нафар** иштирок намуданд, аз ҷумла **485 нафар** аз Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, **2861 нафар** аз вилояти Хатлон, **1801 нафар** аз вилояти Суғд ва **1164 нафар** аз шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ. Аз шумораи умумии иштирокчиён **1260 нафар** намояндагони мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ, роҳбарони сохторҳои кишоварзӣ ва раисони ҷамоатҳои деҳот буда, **5051 нафар** роҳбарону намояндагони хоҷагӣҳои деҳқониро ташкил доданд.

Қобили зикр аст, ки шумораи иштирокчиёни семинарҳо нисбат ба соли гузашта **1065 нафар** зиёд гардида, ин нишондиҳанда аз афзоиши таваҷҷуҳ ба омӯзиши технологияҳои муосири кишоварзӣ ва мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим дарак медиҳад.

Чалби сармоя ва ҳамкориҳо байналмилалӣ дар соҳаи кишоварзӣ

Таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ ва чалби сармояи мустақими хориҷӣ яке аз самтҳои афзалиятноки фаъолияти Вазорати кишоварзӣ ба шумор меравад. Дар давраи ҳисоботӣ, ҳамкорӣ бо институтҳои бонуфузи молиявӣ, аз ҷумла Бонки Ҷаҳонӣ, Бонки Осиёи Рушд ва Фонди байналмилалӣ рушди кишоварзӣ (IFAD) вусъат дода шуд.

Айни замон дар соҳаи лоиҳаҳои зерини сармоягузорӣ мавриди татбиқ қарор доранд:

Лоиҳаи «Баланд бардоштани устувории кишоварзӣ»: (Маблағ: 108 млн доллари ИМА). Аз аввали татбиқи лоиҳа то давраи ҳисоботии соли 2026 маблағи 66,28 млн доллар аз худ карда шудааст. Танҳо дар шаш моҳи соли 2026 азхудкунии маблағҳо 6,28 млн долларро ташкил дод, ки ба 128,4 фоизи нақша баробар аст.

Лоиҳаи «Дастгирии соҳаи кишоварзӣ дар заминаи ҷомеа+»: (Маблағ: 43,5 млн доллари ИМА). Лоиҳа дар 21 ноҳияи кишвар амалӣ гардида, то 1 июни соли 2026 маблағи **10,0 млн доллар** (бо назардошти саҳмҳои иловагӣ) аз худ карда шудааст. Иҷрои нақшаи молиявӣ дар шашмоҳаи якум 120,5%-ро ташкил дод.

Лоиҳаи «Таъмини воситаҳо барои зиндагии устувор ва тавонмандсозии занони деҳот»: (Маблағ: 17,5 млн доллари ИМА). Дар 6 шаҳру ноҳияи вилояти Хатлон татбиқ шуда, иҷрои нақшаи молиявии давраи ҳисоботӣ 110%-ро ташкил медиҳад.

Лоиҳаи «Идоракунии ва рақамикунории соҳаи кишоварзӣ»: (Маблағ: 17 млн доллари ИМА). Ҳадафи асосӣ - ҷорӣ намудани технологияҳои рақамӣ дар бахши чорводорӣ ва таҳкими амнияти озуқаворӣ.

Аз оғози татбиқи лоиҳа то ба ҳолати 30 июни соли 2026-ум ҳамагӣ 21,57 ҳазор доллари ИМА азхуд карда шудааст, ки ин ба 116,6 фоизи нақшаи давраи ҳисоботӣ баробар мебошад.

Бо Агентии Корея (KOICA): Лоиҳаи «Дастгирии бунёди гармхонаҳои замонавӣ дар Тоҷикистон» ба маблағи 8 млн доллари ИМА ва бо **Барномаи озуқаворӣ ҷаҳонӣ СММ (WFP):** Созишномаи кумаки техникӣ барои чалби ҷавонон ба технологияҳои кишоварзӣ ба маблағи 10 млн доллари ИМА ба имзо расида татбиқи лоиҳаҳои мазкур бо маром идома дорад.

Яке аз рӯйдодҳои муҳимми байналмилалӣ дар соҳаи кишоварзӣ барои Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузори **35-умин иҷлосияи Конфронси минтақавии Созмони озуқаворӣ ва кишоварзии Созмони Милали Муттаҳид (FAO) барои Аврупо ва Осиёи Марказӣ** буд, ки рӯзҳои **11–15 майи соли 2026** дар шаҳри Душанбе баргузор гардид. Ин чорабинии сатҳи баланд бори аввал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баргузор шуда, беш аз **550 нафар** намоёндогони сатҳи баланд аз **зиёда аз 50 кишвари узви FAO**, инчунин ҳайатҳои зиёда аз **20 созмони байналмилалӣ, муассисаҳои молиявӣ, марказҳои илмӣ, бахши хусусӣ ва шарикони рушд**-ро аз минтақаи Аврупо ва Осиёи Марказӣ ба ҳам овард. Дар доираи иҷлосия масъалаҳои муҳими рушди устувори низоми агроозуқаворӣ, мутобиқшавӣ ба тағйирёбии иқлим, ҳифзи гуногунии биологӣ, барқарорсозии захираҳои замин, амнияти озуқаворӣ, қорӣ намудани технологияҳои рақамӣ, рушди инноватсия, таҳкими сармоягузорӣ ва ҳамкориҳои минтақавӣ мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Баргузори ин конфронси бонуфуз дар Душанбе мавқеи Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳамчун шарикони фаъоли байналмилалӣ дар пешбурди сиёсати устувори кишоварзӣ таҳким бахшида, барои густариши ҳамкориҳо бо FAO ва дигар шарикони рушд, ҷалби сармоягузорӣ ва татбиқи технологияҳои муосир дар соҳаи кишоварзӣ заминаи мусоид фароҳам овард.

Ташкили чорабиниҳо ва ярмарка-фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ

Бо мақсади амалӣ намудани Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 январи соли 2026, №АП-952 оид ба баргузори фестивал, намоиш, ид ва озмунҳои анъана ва ҳунароҳои мардумӣ дар Тоҷикистон санаи 31-уми январи соли 2026 дар Боғи фарҳангу фароғатии ба номи А.Фирдавсии шаҳри Душанбе **“Иди Сада ва намоиш-фурӯши ниҳолу тухмии зироатҳои кишоварзӣ”** ва инчунин санаи 28 июни соли 2026 дар Муассисаи давлатии “Боғи Ирам”-и шаҳри Душанбе **“Ҷашни Тиргон бо баргузори Иди зардолу ва намоиши “Хушкмеваҳои Тоҷикистон”** бо шукуҳи шаҳомати хоса баргузор гардид.

Бо мақсади дастгирии сокинон ҷиҳати фаровонии маҳсулот дар бозорҳои истеъмолии шаҳри Душанбе бахшида ба ҷашни байналмилалӣ **Наврӯз, Иди моҳи Шарифи Рамазон ва Иди Қурбон** бо иштироки хоҷагҳои кишоварзии вилоятҳои Суғду Хатлон ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ ярмарка-фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ ташкил карда шуда, ки дар он зиёда аз 620 тонна маҳсулоти кишоварзӣ аз қабилҳои картошка, пиёз, сабзӣ, қарам, дигар сабзавотҳо, мевагӣҳо, биринҷ, макарон, полизҳо, гӯшти гов, гӯшти гусфанд, гӯшти мурғ, шир, тухм, асал, равшан, орд ва дигар маҳсулотҳо аз нархи бозор нисбатан арзон пешкаши сокинон ва меҳмонони пойтахт гардонид шуд.

Риояи қонунгузорӣ ва гузариш ба ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ

Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба таъмини иҷрои Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 июни соли 2023, №586 «Дар бораи Тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ», мавриди таваҷҷуҳи доимӣ роҳбарияти вазорат ва ташкилотҳои зеробеи он қарор дошта, дар ин самт чораҳои зарурӣ амалӣ гардида истодаанд. Ҳамзамон вобаста ба вусъат бахшидани амалиётҳои ғайринақдӣ фармоиш ва нақшаи чорабиниҳои вазорат ба тасвиб расида, ба кишоварзон аз ҷумла хоҷагиҳои деҳқонӣ корҳои фаҳмондадиҳӣ аз ҷониби КВД “Маркази рақамикунонӣ, инноватсия ва тақмили ихтисоси кадрҳои соҳаи кишоварзӣ” ва дигар ташкилотҳои зертобеи вазорат, воҳидҳои сохтории кишоварзӣ дар вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо бо роҳи ташкил намудани семинар-машваратҳо ва суҳбатҳо роҳандозӣ гардида истодааст.

Шуъбаи матбуот ва иттилооти Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон
Тамос: 235-39-23, сомона WWW.MOA.TJ, почтаи электронӣ info@moa.tj

**ВАЗОРАТИ КИШОВАРЗИИ ҶУМҲУРИ
ТОҶИКИСТОН**